

అంశం

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 24 వ తేది సోమవారము

No. 19.

కంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, చైత్రమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౧౯

ఎయిల్స్ బర్న్

(3385)

క్రమ ఆయిల్ ఎంజినులు.

"ఎఫ్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న వనరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్కులేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.

పనిని నమ్మకముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి, ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. పి.	మామూలుధర రూ 2045	ప్రత్యేకపుధర రూ 1842
20-24 "	" 2909	" 2618

"డెన్ట్ల" నర్టికల్ ఎంజినులచే నడిపింపబడు పోర్ట్ బుల్ పంపులు.

214 నైజ ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ "
218 " ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.

వదిలించుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రము!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కన్సర్వేట్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు ఆతిథ్య పీఠముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
- లోకామయవార కన్సర్వేట్రలు జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతాననము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము. మెదడు దుబ్బులను, ముఠు, కలకెడిమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, నులుము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలకము, శీఘ్రస్థలకము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధత క్షమ నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వర్ణప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

ముఖ్యమనిపు:—మా కాతాదారుల సోకర్వార్థమై వాగురోటుచే మద్రాసు, నెం 331 కంబుకెట్టిపిథలో మా ప్రాంచిని కరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగు కోరెదము. వి. పి. అర్జును మద్రాసు ప్రాంచినుండి పంపబడవు. 301-594) పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు శ్రీశీతారాఘవ వైద్యశాల మైనూరు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క పకలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయువును యముగాని, ఈమూటిలో కనియో యొక్కటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగోగ్యము, ధనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, శంతానము, కళిత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు విషయములు వాఖ్యా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రూ 1-4-0 నే అగత పెడము. ఈవానినసంగతులు సరిగా ననన్యుమము యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జన్మ ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంశార్థశాఫలము. జాతకము, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపింపిం. ఆ జాతకమునకు రూ 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయు కొనువారు రూ 2 లు, ఆద్యున్ని ముందుగా పంపవలెను. తంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారు కల్పిన రూ 5 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగజోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రూ 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూతభవిష్యద్వర్తమానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కాకలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రూ 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థులము, గ్రహస్థులము, భావస్థులము, పద్మలములు, పోడశవర్గ, అష్టకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక గ్రంథములతో మిక్కిలి సులభమైనది అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని గ్రంథములు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరభాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2—0—0

కల్యాణవైశిష్ట్య ప్రతులు దొరకవు.

ఆకర్షణకరమైన శాస్త్ర

(3512)

సోపానపురం, కొత్తపేట పోస్టు.

(గోదావరిలో)

"తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్రము."

మీరు తెలుగుదేశక నే తెలుగు సాధులందు నేర్చుకొని భాషానేపథ్యమును. దినమున కొక గంట పని. విద్యముల ప్రక్రింది చిరునామాను కార్డు వ్రాయండి! (13) ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
- 6. సంస్కారణి ,, 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యద్యోజము ,, 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము ,, 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాశయుని సంపూర్ణ జీవితము ,, 0 8 0
- 10. ఆర్య ప్రభుత్వనిర్మాణము ,, 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిత్యకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాస) 0 6 0

ఆంధ్రదేశము ప్రతిపదము రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరుకును.

(3402) ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము, 17, నాగాయణ మొదటివీధి, మదరాసు.

చలిజ్వరమునకు తగిన ఔషధము

ఇది వంతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లు ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగు వ్యాధులకు దివ్య ఔషధము. పిత్త, మైకములను కలుగజేయు కైవసా యందులో చేరుట లేదు. వెన్నునీలైక అను పుత్రికగా దాక్షరు వాగను అను ఆయన కనిపెట్టిన ఔషధప్రకారము హిమవర్షియ్యమునందు వర్షియ్యమును ఓషధులచే తయారుచేయబడినది. చేదులేదు. మైకము పిత్తిములను కలుగజేయదు. బలహీనులకు, గర్భిణిస్త్రీలకు కూడ దీనిని స్వీకరణముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

మద్రాసు కెమికల్ ఇండ్స్ట్రీసు లిమిటెడ్, నెం 22 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అహమదాబాదు సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0 (3541)

నర్తకులకు 100-కి 25 చొప్పున కమిషన్ నియ్యబడును ములుగు- వెంటటరమణయ్య, సర్కిలుచేట, బందరు.

BOOK TO SUFFERERS! CURE GUARANTEED!! SOVEREIGN HYSTERIA PILLS. (3473) మూర్ఖనివారణ మూత్రము

tin of 20 pills per Rs 1-0-0. Startling results in 24 Hours. Chronic Cases Undertaken & cured on contract system as well No fees until relief observed. (B) M. V. R. RAMACHANDRA RAO. Market Tank, COCONADA.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

- 1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
- 2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
- 3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
- 4. స్వరాజ్యాదోళనము (వచనము) 0-1-6
- 5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
- 6. ఆంధ్రపాదము (వద్యరత్నములు) 0-2-0
- 7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథవలె) 0-2-0
- 8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
- 9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
- 10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
- 11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
- 12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
- 13. లోకమాన్య బాగం తిలకు హరికథ 0-8-0
- 14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుచేట, బెజవాడ.

జూబులు

శ్రీరామవిలాససభ చిత్తూరు ఈ సభవారు చిత్తూరు మండలమండలి, పుత్తూరునందు మైసూరు శ్రీ కృష్ణ మనోరంజిత శాటకకాలావరణమున, 17-4-22 తేదీ రాత్రి సంగీతసావిత్రితత్వంతర శాటకమును మిగుల విమర్శక జయప్రదముగ ఆంధ్రభావయందు ప్రదర్శించిరి. శాటిరాత్రి వచ్చిన ఆదాయమంతయు, సభవారి యాశ్రయమున నుండు శ్రీరామభజనమందిర పోషణమునకై వినియోగించెదరు.

పురాతన విద్యాధి సంఘము తుని, శ్రీరామవారిపొత్తాల్ల ఎనమిదవ వర్ధంత్యుత్సవము వైసంఘమువారిచే యూనెల 28వ తేదీన జనుపబడుటకు నిశ్చయింపబడినది గాన పురాతన విద్యాధి సంఘం దరు విచ్చేయజూరములు.

మద్దాల గంగా రామయ్య షేక్ తావేబ్ సాహెబ్ కార్యదర్శులు.

‘బాలభారతి’ పత్రికా చందాదారులకు విజ్ఞప్తి పత్రికాధిపతులగు బ్రహ్మశ్రీ అ. శేరనారాయణగారు ఆసహాయోద్యమమున బని చేయుచుండి ప్రభుత్వమువారిచే విస్తృతంపబడి శీతీతులై యుండుటవలనను, బుత్రికను నడుపుటకు డిక్లరేషన్ (1) కాంగ్రీవానుజేపరావుగారిచేట నిమ్న టకు మండలాధికారి కరారావును గోరుటవలనను బుత్రిక నిలిచి పోయినది. పత్రికాప్రచురణము ప్రస్తుతాంశముగ మానములనండి ఆగిపోయినది. పరిస్థితు లనుబాలించునటుల పునర్బుద్ధిని పునాధ్యము. ఇందులకై చందాదారులు మన్నించి చేదియిందే దరు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను.

తిరుపతి సంతనరావు షే నేజరు

రయలుబండ్ల మార్పు

ది 20-4-22 తేదీన ఆంధ్రపత్రికలో వగ్రాసు వాల్చేరు మళ్ళయి 1-5-22 తేదీ లగానూ కొన్ని ప్రాంతరయలుబండ్లు వేటిటట్లునున్న కొన్నిబండ్లు మార్పుచేసెట్లునున్న రయలు కంపెనీవారు ప్రచురించియున్నారు. నడరు మార్పుల వల్ల కొంతమందికి ఏటగా వున్నది గాని శేపల్లె వెనాతి మళ్ళయి పోవు బండ్లయందు ప్రయాణించేయువారి కెంతమాత్రం అను కూలములేదు. శేపల్లెబండ్లు అన్నియు మద్రాసు వచ్చిపోవు బండ్లకు సరిగావున్నదిగాని బెజవాడనుంచి వచ్చిపోవుబండ్లకు సరిగాలేవు. శేపల్లెకుపోవు జం బెజవాడ బందరుకై వుండి జాస్తిగా వెళ్ళుతూవుండురుగాని మద్రాసు కై వుండి రారు. యిప్పుడు తెల్లవాగుజామున శేపల్లె, తెనాలినుంచిపోవు మిక్సె డుబండియే బాగావున్నది. మార్పువల్ల ప్రయాణసంతోష. కొత్త గా బెజవాడనుంచి బయలుదేరు గూడూరు ప్యాసింజరుండికి శేపల్లెకు బండిలేదు కొత్తగా గూడూరునుంచి బెజవాడకు సామంతులవచ్చు ప్యాసింజరుబండికి శేపల్లెనుండి తెనాలికివచ్చు బండి లేదు. రయల్స్ కంపెనీవారు వెంటనే విచారించి శేపల్లె నుంచి తెనాలి వుత్తయం ౧౦ 10 ని 40 లకు చేరు నె 41 కు బండిని తిరిగి బెజవాడనుండి గూడూరుపోవుబండి తెనాలిచేర గానే బయలుదేరి శేపల్లెకై తిరిగి గూడూరునుంచి బయలు దేరి సామంతుల బెజవాడచేరు ప్యాసింజరుకు అందించినయెడల చాలా పీటుగావుండును. యిందు కొత్తబండ్లు వేయవలసిన అవసరంలేదు ననుక త్వరతో యామాత్సుకూడా జరిగించగలం దుటకు కోరుతున్నాము.

(ప్రయాణికులు)

16-వ నియోగిమహాజనసభ, నిడదవోలు.

నియోగుల భౌతికాధ్యాత్మిక వర్తవాణితిగతులు బాగు చేయుటకు ఆంధ్రదేశ పక్షమున నిడదవోలు గ్రామములో 16 వ నియోగిమహాజనసభ ఆ 1922 సం॥రం జూన్ నెల 10-11 తేదీలయందు బ్రహ్మశ్రీ మహారాజశ్రీ ఆచార్య వెంకటరాయ శాంఖ్యాయన శర్మగారి యాధిపత్యమున జరుపవశ్యయింపబడి నది. తన్మహానిర్వహణమునకై తణుకుతాలూకా సన్మానసంఘ మేర్పడినది. నియోగులకందరకు చాలా ముఖ్యమయిన సభకు గుటచేత నియోగులకందరకు సభిమానుండుట సహజముగా వున నానాపదేశములనుండి యీసభకు దయచేయు నియోగుల కందరకు నాతిధ్యమిచ్చు బాధ్యత ఆంధ్రదేశ నియోగులవైపు

డినది. కావున మీ తాలూకాలోని నియోగులందరు స్వకాశాభి మానము వహించి తగినరీతి ధనసహాయముచేసి సభను జయప్రద ముగా గొనసాగించి, చురుకులుండుటకు యుపయోగార్థము సాధ నముల యొందించి, తీర్మానములతో జృప్తికొందక కాశ్యాచరణమునకు వెంటనే పూనుకొని మార్గదర్శకులగుదురని సమ్మయ న్నాము. సన్మానసంఘమునకు రు 5/- అయిదురూపాయలకు తక్కువకాని ప్రతిచందాదారుడును సన్మానసంఘసభ్యుడగును. కార్యము మనది. మనమేనిర్వహించి మాటదక్కించికొనవలెన అదినుండియు మహాప్రతిగాంచిన నియోగిపుం పుల వశజనుకు లకుగు మనము మనకార్యము కొనసాగించుకొని బాధ్యనిర్వ హింపతేక పోలేమని దైర్యమువహించి ముందంజవేసి మాటద క్కించుకొన వేడుచున్నాము.

కాలమవ్యవధిగానుండుటచే సన్మాన సంఘమువారు శ్ర త్తిగ్రామమునకు వచ్చి చందాలు పోగుచేయుట కవకాశములేదు కావున నొక్కొక్క గ్రామములోనుండు నియోగులంద టేకీత వింది చందానూలుచేసి వెంటనే సన్మాన సంఘ కోశాధికారి యగు షా. రా. శ్రీ జీడిగుంట కామరాజు పంతులుగారిచేర నిడదవోలునకు బంధ ప్రార్థించుచున్నాము. కార్యభారమెక్కు వ. వ్యవధితిక్కువ. మీయందరి యంతసామే మాటతాలును. మాటదక్కించుటకు ముందంజ వేయ గోరకము.

16 వ నియోగి-మహాజన సభ ని డ ద వో లు. సన్మానసంఘము. 16-4-1922

మదరాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1922 సం॥ మే నెల మొదటి తారీఖు నుండి ఈ క్రింద తెలుపబడిన కొత్త స్టేషనులు పూర్వో త్తర లైనుమీద (నార్త ఈస్టు లైను) ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై కొత్తగా తేరవబడును. సామానులు పార్శీలు మున్నగునవి కూడ బుక్ చేయబడును.

- 1. పెద్దవరయ, గూడూరుస్టేషనులకు మధ్య 79 వ మైలువద్ద ఓహారుస్టేషను.
- 2. బెజవాడ, ముస్తబాద్ స్టేషనులకు మధ్య 270½ మైలువద్ద గుణాడాల స్టేషను.
- 3. నర్సాపట్నమురోడ్డు, ఎల్లమక చిలిస్టేషను లకు మధ్య 443 వ మైలువద్ద శేగుచాళియాస్టేషను.

గాంధీ మహాత్ముని ఆజ్ఞ

(3279) ‘హిందీ నేర్చుకొనుడి!’

	రు. ఆ. ప.
హిందీ తెలుగు బాలబోధిని	... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషానుజరి	... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషాబోధిని	... 0 6 0
హిందీకి పహిలీ పుస్తక్	... 0 8 6
హిందీకి దూసరీ పుస్తక్	... 0 8 0
స్వదేశీ గీత	... 0 3 0

హిందీ సా. స. ప్రచారకార్యాలయము, ౧౧3, విక్ట్రీ టు, తిరునల్లికేడి - మదరాసు.

“స్వరాజ్య” సరావిల్లలకు

సోల్ విజంట్ల కాలపరిమితి వరల్డులు 1921 సం॥ నవంబరు నెల 31-వ తేదీతో ఆఖరైనది. ఇప్పుడు అందరికిని పంపిబడును సిరా లన్నిటిలోనూ అతివరస మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర బ్లాష్టాక్ 6 గ్రాములు 0-1-0, 12 గ్రాములు రు 1-8-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0, ఎఱుపు 6 గ్రాములు రు 1-12-0, 12 గ్రాములు రు 3-4-0, 6 గ్రాములు రు 2-4-0. పోస్టు, ప్యాకింగు ఖర్చులు చేరు. Swaraj Ink Factory, 173/3 (7) Cornwalli's Street, Calcutta.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేదీ

సోమవారము

మహాత్ముని

ఆదేశపునిర్వహణము

పూనా కారాగృహము నుండి శంకరులాల్ బ్యాంకరు గారిని రత్నగిరి జయిలునకును, గాంధీమహాత్ముని మరియొక ప్రదేశమునకును గొనిపోయినట్లుల సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారికి వర్తమానము దెలిసినట్లుల, వేరొకచో ప్రచురింపబడిన వార్తయందు గలను పించును. మహాత్ముని నెక్కడకు గొనిపోయిందో తెలియలేదు. మహాత్ముని పంటి లోకోత్తర పురుషుని ఒక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు మార్పుటకు కఠం బెద్దియో తెలియకున్నది. వారి యునికివలన ఎట్టి యుపద్రవ మయినను గలుగునా? పరమశాంత సుస్వభావుని యునికివలన, ఎట్టి ప్రదేశ మయినను పవిత్ర మగుచుండ, భయ మేల గలుగవలెను? ఒకవేళ, స్వేచ్ఛగ నున్నపుటికన్న గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధమున నున్నపుడు ఎక్కువ ఉపద్రవ కరు డగునను రీసుగారి నాకృతములు నిజమనితెలియుచున్నదా? ఒక్క సంగతిని ముఖ్యముగ గమనింపవలయును. మహాత్ముని పూనా జయిలునందుంచినను, మఱి ఏ యితర జయిలునందుంచినను, పారి శరీరమును మాత్రమే బంధింప వీలగును. మహాత్ముని సందేశము ఎల్లర మనముల నావహించుచున్నది. వారి యాజ్ఞలను నిర్వహించుటకు, దేశమునం దెక్కువ ఉత్సాహాంతియమును, ఎక్కువ దృఢనిశ్చయమును వ్యక్త మగుచున్నది. మహాత్ముని పావనాత్మ దేశమునం దంతటను వ్యాప్తమై యున్నది. స్త్రీలను, పురుషులను, దీక్షాబద్ధుల గావించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని సంస్కరించి, పలువురు కార్యరంగమున దిగుచున్నారు. మహాత్ముని నిర్బంధించుటవలన గాని, వారిని ఒక కారాగృహమునుండి వేరొక కారాగృహమునకు మార్చినందువలన గాని, ఇతరుల కెవరితో సంబంధముండకుండ వారిని ప్రత్యేకముగనుంచినందుచేగాని, వారి సందేశ బలిమి నశింపదు. వారు తలపెట్టిన కార్యము సఫలము గాకపోదు. కారాగృహ నిర్బంధము మూలమున, మహాత్ముని యుద్యమము ఎక్కువ వడితో వ్యాపించును. ఈ సంగతి చూడగన్నుల గలవారి కెల్లరకు గోచరించును.

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానములు, మహాత్ముని ఆదేశమును నిర్వహించుటకు విశేషశ్రద్ధను కనుబటచుచున్నది. తమవృత్తినివదలి కాంగ్రెసు ప్రచారమునందు నిమగ్నులయిన న్యాయవాదుల పోషణనిమిత్తము జమకాలాల్ బాబాజీ గారు మరియొక లక్షరూపాయల విరాళము నొసగిరి. న్యాయవాదు లెక్కువకార్యోత్సాహము గనుబటచుట విరాళము తోడ్పడగలదు. కాంగ్రెసునందు సభ్యులను జేర్చుటలో నిమ్నజాతులవారి నుండియు కార్మికులనుండియు సభ్యులనధికముగైకొనుటకు శ్రద్ధ పహింపవలయునని ఒక తీర్మానము గోరుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధించిన 18 వ తేదీని ప్రతిమాసమునందును త్యాగదినముగను ప్రార్థన

దినముగను ఎంచి, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ఆదినమున సంపాదించెడి ధనము నొసగుటకుగాని, లేక బర్మోల తీర్మానము ననుసరించి సంవత్సరమునకు వచ్చెడి రాబడిలో నూటికి ఒకవంతు నిచ్చుటకుగాని, లేక రెంటిని ఒసగుటకుగాని, మరియొక తీర్మానము గోరుచున్నది. ఈరీతిని వర్కింగు కమిటీవారు, గాంధీ మహాత్మునియెడ భక్తినిజూపి, వారి ఆదేశమును నిర్వర్తించుటకు ఎక్కువ పట్టుదలను, ఎక్కువ కార్య కోశలమును గనుపటచుచున్నారు. మహాత్మునికై వారిని ప్రేరేపించుచున్నదనుటకు సందియములేదు. శేక్ జేవారామ్ కళ్యాణజీ ఆనుబాంబాయి వర్తకుడు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి లక్ష రూపాయిల విరాళము నొసగినట్లుల, తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఈవార్త దేశీయుల కాహ్లాదము కలిగింపగలదు. కళ్యాణజీగారి మార్గమును, గాంధీ మహాత్మునియెడలను, లోకమాన్యుని యెడలను భక్తిగల ధనవంతు లెల్లరును అనుసరించి తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట భావ్యము. బీదలును భాగ్యవంతులునుగూడ, శక్తివంచన లేకుండ, స్వరాజ్యనిధికి కానుకలను సమర్పించి ధన్యులగుట సమంజసము. మహాత్ముడు సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమము సఫలమగుటకు ధనమవసరము. ఈతరుణమున నన్నిచెడి కానుకల, యుపయోగ మింతయని జెప్ప వలనుపడదు.

మహాత్ముడు స్వరాజ్యతపముజేయుచున్నాడు. ఆతడు ఎచ్చోటనున్నను, ఆయన ప్రార్థన లాలింపబడును. ఆయనకేసేడి ధ్యానము, భారతీయుల నుజ్జ్వలంజేయుచుండును. ఈతరుణమున అన్యచింతకు తావులేదు. మరియొక మార్గమును వెతుకనెంచుట, వ్యర్థప్రయత్నము. మహాత్ముని ఆదేశమును అతిత్వరితముగ నిర్వర్తించి, దేశపుముక్తిని, నాయకుల విమోచనమునకును భారతీయులు తోడ్పడుటయే ప్రధానధర్మము. అక్కడక్కడ వినుపించెడి భిన్నవాక్యములు, మహాత్ముని యాదేశమును మరింత బలపరుచుటకే తోడ్పడగలవు. కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు పటేలుగారు కలకత్తాలో ప్రసంగించుచు, గాంధీమహాత్ముడును, వారికో బాటు ఇరువదియైదు వేలమందియు కారాగృహములలో నిర్బంధింపబడియుండ కొత్తసంఘముల నేర్పరుచుటగాని, శాసనసభలలో బ్రవేశింపనెంచుటగాని ధర్మము గాదనియు, మహాత్ముని హితము ననుసరించి నిర్ణయింపబడిన కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును యథావిధిగ నిర్వహించుటయే, ప్రజల కర్తవ్యమనియు స్పష్టముగ చెలిపిరి. వారికి పిమ్మట ప్రసంగించిన ఇతరనాయకులును ఇటులనే ముచ్చటించిరి. జరాభారముచేతను, వ్యాధిబాధచేతను మంచముపట్టియున్న అమృతబజారు పత్రికాధిపతియు సుప్రసిద్ధనాయకుడు నగు మోతీలాల్ ఘోషుగారు, శాసనసభలలో బ్రవేశించుట తమ కెంతమాత్రము ఇష్టము లేదనియు, అటుల బ్రవేశించువారి స్వభావము త్వరలో మారిపోవుననియు, నుడివినట్లుల వేరొకచో ప్రచురింపబడిన తంతివార్తయందు గనుపించును.

మహాత్ముని సందేశమును సఫలముగావించుటకు, ప్రజలీతరుణమున తడవుజేయుట పాడిగాదు. ద్విజేంద్రనాథ టాగూరుగారు యంగుఁగండియా పత్రికలో సూచించినట్లుల, ఆధునిక నాగరికమునకు సరియగు బునాదులు లేవని తేటతెల్లమయినది. ప్రపంచపరిస్థితులజూచిన ఈసత్యమే తేటపడుచున్నది. పాశ్చాత్య పాశ్చాత్య మూలమున గలిగిన చెడుగులు రానురాను వెరిగిపోయి, తుదకవి యూరపియను సంగ్రామమునందు ఘోరరూపము దాల్చెను. కృత్రిమజీవితము తొలగి, ఆడంబర రహితమగు జీవితమును మానవ

కోటి యవలంబింపవలసియున్నది. ధర్మమే నాగరికమునకు మూలాధారముగ నుండుట యవసరమగుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముడు సూచించిన మార్గమిదియే. నూతనశక మారంభ మగుచున్నదనియు, గాంధీ మహాత్ముడు సరియగుత్రోవను జూపెననియు, ద్విజేంద్రనాథ టాగూరుగారు తెలుపుచున్నారు. భారతసమస్య త్వరలో పరిష్కార మగుటవలన మానవ పునర్నిర్మాణమునకు రాచపాట ఏర్పడును. ప్రపంచసమస్య సులభపరిష్కార యోగ్యములగును. మహాత్ముని ధర్మసందేశము నవలంబింపక, దేశము మరియొక మార్గముద్రోక్కినను స్వరాజ్యము లభింపవచ్చును. కాని, అప్పుడు స్వతంత్రరాష్ట్రము లన్నిటితో బాటు, హిందూదేశముగూడ మరియొక రాష్ట్రముగ నుండును గాని, ప్రపంచదుఃఖమును నివారించుట కక్కరకు రానేరదు. మహాత్ముని యుపదేశతత్వార్థము, భారతీయుల మనముల నాటుచున్నదనుటకు, దేశమునందు మహాత్ముని నిర్బంధించినపుడును, పిమ్మటను వ్యాపించిన ప్రశాంత వాతావరణమే నిదర్శనము. సి. యు. ఐ. ఆంధ్రాసుగారు యంగుఁగండియా పత్రికలో వ్రాసినట్లుల, 1919 సంవత్సరమునందు మహాత్ముని ఆరెస్తుజేసినవార్త వ్యాపించినపుడున్న ఉద్దేశమునకును, నేటి ఉద్దేశ రాహిత్యమునకును ఎంతటి తారతమ్యము గలదు? మహాత్ముని నిర్బంధించిన, దేశమునం దెట్టియుద్దేశము కలుగునోయని, పాలకులు ఎంతకాలము భీతిల్లి యుండలేదు? నేడట్టి భయమునకు అవకాశము తొలగినది. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట జరిగిన హరితాళము దేశమునం దంతటను, కడుశామ్యముగ గడచిపోయెను. మహాత్మునికి దారుణముగ నారువత్సరముల శిక్షను విధించినను, దేశమునందెక్కడను దౌర్జన్యచిహ్నము కాన్పింపలేదని ఆంధ్రాసుగారు స్పష్టపరుచుచున్నారు. మహాత్మునితపము, ఉపవాసము, వృశగాలేదు. ఇవియన్నియు అగ్నిపరీక్షకులోనయ్యెను. దేశమునందు ప్రబలినశాంతికి, మహాత్మునిమానసము ఉప్పొంగియుండెను. ఆంధ్రాసుగారికి సబర్బత్తి జయిలు నుండి వ్రాసినలేఖలో, నేడు వ్యాపించియున్న శాంతము అహింసకు అఖండవిజయమని, మహాత్ముడు ప్రతిపాదించి, తన సంతృప్తిని వెలిబుచ్చి యుండెను.

మహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతరము, ఆతడు ముగింపదలచిన కార్యక్రమమును భారతీయులు నిర్వహింపబూని రనియు, మహాత్ముని ప్రత్యక్షోపదేశము ఇకముందు వినుపింపకబోయినను వారి సందేశము ఎల్లరను సంతతమును ప్రబోధించుచునే యుండు ననియు, ఆంధ్రాసుగారు వ్రాయుచున్నారు. ప్రతివారును తమ తమ బాధ్యతలను గుర్తెరింగి ప్రశాంత వాతావరణమునందు మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించి ముగింపునకు చేవలయు నని, ఆంధ్రాసుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇంతకన్నను దేశమునకు జెప్పదగిన సందేశ మింకొకటి లేదు. ప్రజలు నిర్వహింపవలసిన కర్తవ్యము వేరెద్దియు లేదు. మహాత్మునియెడల భారతీయులు గనుబటచెడి గాఢానురాగమును, భక్తియు, కార్యరూపము దాల్చవలయును. మహాత్ముని యాజ్ఞలను నెఱవేర్చుటయే, ఇందుకు సాధనము. ఇంకను ఆలోచనలతోను, చర్చలతోను ప్రొద్దుబుచ్చుట, అవివేకము. ప్రజలు వారి ధర్మమును వారు నిర్వర్తించెదరేని, పరుల సాహాయ్యమును గూడ పొందగలుగుదురు. తమ విధ్యుక్త ధర్మమును విడచి, పరులపైనే ఆధారపడియుండురేని, సహాయము ఏ దిక్కునుండియు లభింపదు. స్వయంసహాయ పోషణకును, ఆత్మబల విశ్వాస

ప్రవర్తనమునకును మహాత్ముని యుపదేశము మిగుల తోడ్పడును. నిష్కామముగ కర్మనాచరించుటయే, మానవుని యుత్కృష్ట ధర్మము. ఫలము దైవాధీనము.

144-వ శ్లోకము

హరతాళము సందర్శమున సేలం సబుడివిజనల్ మేజ్జిట్టుగారు సేలంపట్టణమునందున్న పౌరులనెల్ల రనుసేలంతాలూకావాసులనెల్లరనుద్దేశించి 144-వ శ్లోకముక్రింద నిషేధాజ్ఞలను ప్రచురించెను. ఇందలి వైపరీత్యమును మద్రాసున్యాయవాదులసంఘము వారిటీవల కనుపఱచియుండిరి. మేజ్జిట్టుగారిపుడు తమ యుత్తరువును రద్దుజేసికొనిరి. వారు తెలిపిన కారణములు మాత్రము విచిత్రముగ నున్నవి. ప్రత్యేకవ్యక్తుల కిట్టి యుత్తరువులను పంపుట న్యాయమయినను, అది వీలులేనపుడు జనసామాన్యము నుద్దేశించి యుత్తరువు జేయవచ్చునట. మరి యొకసంగతిని వీరు చెలిపిరి. ప్రజలెల్లరకును, ఇట్టి యుత్తరువు వర్తించుచున్నను, సహాయ నిరాకరణావలంబులను నిరోధించుట మాత్రమే ఇందలి యుద్దేశమనియు, మిగిలిన వారికి ఇట్లుండి గలిగించు తలంపులేదనియు, వీరు సూచించిరి. శ్లోకములోనున్న ఏర్పాటు ఒకటి. ఉత్తరువు ఇంకొటి. దీనియద్దేశము వేరొకటి. మేజ్జిట్టుగారి వ్యాఖ్యాన వైపుణ్యమును మెచ్చవచ్చును. వీరి యభిప్రాయము చట్టమున కనుగుణ్యమా కాదాయను సంగతిని మేము చర్చింపజూనుకొనలేదు. మేజ్జిట్టులు నిరంకుశాధికారమును చలాయించుటకు, 144 శ్లోకము ఎటుల యుపయోగపడుచున్నదో, వారు యిచ్చవచ్చిన రీతిని ఎటుల వ్యాఖ్యానము గావించుచున్నారో, వారిచర్యలకు నిరోధమెటుల గలుగకున్నదో, గనుగొనుటకు సేలం సబుడివిజనలు మేజ్జిట్టుగారి యుత్తరువు లక్కరకువచ్చును. ఇట్టి చర్యలు సేలమునందొక్కచోటనేగాక, అన్ని ప్రదేశములందును సామాన్యముగ గానవచ్చుచున్నవి. లా, ఆర్డరు రక్షణమున కిట్టి నిరంకుశ చర్యలవసరమని ఎంచుచో, వీనివలన న్యాయరక్షణ జరుగక న్యాయభంగము కలుగచున్నదనుట స్పష్టము. న్యాయవాదుల సంఘము లిందుకు అసమ్మతి గనుపఱచుచున్నవి. కాని, ఇందువలన ప్రయోజనముండునని తోచదు. జన్మస్వాతంత్ర్యములకు రక్షణ లేనంతవరకు, ఎట్టి సంస్కరణము లయినను కొరగాని వగును. స్వాతంత్ర్యము అట్టిపరిస్థితులలో బెరుగజాలదు. ఇట్టి దుస్థితి స్వరాజ్య సంపాదనమునకు ప్రజల కధికి ప్రోత్సాహముగలిగించుచో, కీడు మేలుగ పరిణమింపగలదు.

విమర్శకుల వ్రాయత్నములు

ఆంగ్ల దేశమునందు ఉపకార వేతనము పొందుచున్న గవర్నరులు కొందరు హిందూదేశస్థితి గూర్చి తరుచుగ వ్యాసములగు వ్రాయుచు కాలము గడుపుచున్నారు. సర్ మైకేలు ఓవ్వయరుగారును సిడెహాం ప్రభువుగారును సంచలనము గనుపఱచుచున్న సంగతి పాఠకులకు చెలియును. మెస్టరు ప్రభువుగూడ ఈపనియందే దిగెను. హిందూదేశమునందు అల్లరులు జరుగుట ఎక్కువను సాధ్యమేనని, మెస్టరుగారి యుద్దేశము గాంధీ ఆరెస్టునకు పిమ్మట శాంతి వ్యాపించియున్నను, ఏమాత్రము ఉద్దేశము గలిగినను, సంతోషము జనింపవచ్చునట. ఇదిగాక, దేశమునందు జాతిద్వేషము ప్రబలియున్నదనియు, నూతనసంస్కరణ విధానము, బీటలు వారుచున్నదనియు, కూలిపోవుటకు సిద్ధముగనున్నదనియు, వీరు సూచించిరి. శాసనసభ్యులు అతి

వాదులకు భయపడి విపరీతపు కోర్కెలను కోరుచున్నారు. ఇటుల జరుగుచో, సుస్థిర పరిపాలనము కొనసాగదని మెస్టరు ప్రభువుగారు సూచించిరి. ఏదైతే, ఈజ్ఞులకును హిందూదేశమునకును సంబంధము లేదనియు, హిందూదేశమున కిదివరకెన్నడును బాధ్యతాయుత పరిపాలనము నెలియదనియు, అందుచే సంస్కరణములలో తీవ్రమగు మార్పుల గలిగించుట వాడిగాదనియు, గడవలె పరిసంస్కరణములమార్పునుతలపెట్టగూడదనియు, రాజద్రోహము నడచివైచిన కొలదియ మితవాదలు, ప్రభుత్వపక్షము జేరుమరనియు, మెస్టరు ప్రభువుగారు చెలుపుటయగాక, ట్రాన్సు ఫర్డ్ శాఖలకును రిజిస్టరు శాఖలకును గూడ కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారు శాసనసభకు బాధ్యత వహించినటుల జేయుచుండుచో, సత్వరాభివృద్ధి గలుగు నను భూమేంద్రనాథ బాసు గారి హితమును పోనాడిరి. కన్వెన్షనుల నులమున స్వపరిపాలనాధికారములు లభించునని ఆశపడెడివారు, మెస్టరు ప్రభువుగారి మాదలింపును గమనించుట యుక్తము. బ్రిటీషు ప్రముఖులుగాని, పార్లమెంటు సభ్యులుగాని వారి యంతటవారు, ఇండియాకు త్వరలో స్వరాజ్యమును బ్రసాదించెద రను నాశ తొలగిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధి ప్రజల స్వయంకృపివైన నే ఆధారపడియుండు ననుసత్యము రానురాను పరిస్పృటమగుచున్నది.

కద్దరు నిషేధము

స్వరాజ్య సాధన మగు కద్దరును జూచి అధికారులు పలువురు బెదురుట వింతగాదు. గాంధీ టోపీని జూచి, భీతిల్లుచున్నవారు పలుప్రదేశములందు గాన్పించుదురు. కేవల మేజ్జిట్టుగారు, కద్దరును ధరించిన న్యాయవాది నొకరిని తమ ఎదుట నుండ వీలు లేదని సాగనంపినటుల తెలియుచున్నది. ఇందులకు వీరు జిల్లామేజ్జిట్టు వర్ష ను గారిని ప్రమాణముగ గైకొనిరి. పీడ్లరుగారు ధరించిన వస్త్రము లన్నియు కద్దరువే. అందుచే, వారి నేరము మరింత బలీయ మయినది. మేజ్జిట్టు లిటుల ఉత్తరు వీయవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరిరాయని, ఈన్యాయవాదివల్లసిటీ సాధుమునానిని తెలుపగోరుచున్నారు. ప్రభుత్వద్వేష మేదియో స్పష్టముగ చెలిపిన బాగుండును. అన్ని వృత్తులవారును, అన్ని సంఘములవారును కద్దరును ధరించుట, మతధర్మముగ భావింపవలయును. ఇందువిషయమై మట్టదల ఏకగూడదు. ఎల్లరును జరుగవలసిన విధులలో నిది అత్యంత ప్రధానమయినది. ప్రభుత్వద్వేషి గులును, న్యాయవాదులును, తదితరులును కద్దరును మాత్రమే ధరించి తమ పనులను నిర్వహించుటకు విధాయకముగ పూనుకొనవలయును. కద్దరును ధరించుట దోసమని ఆధికారు లెంచినచో, వీరు వేరొకవృత్తి నవలంబించుట యుక్తము గాని, అట్టి నిర్బంధమునకు లోబడుట గౌరవభంగ మగును. ఇంతమాత్ర మయినను ఆత్మగౌరవమును భారతీయులు జూపజాలనియెడల, వారు దేశమాతకు ద్రోహ మొనర్చినవారగుదురు. ఏ దేశము లో తయారయిన బట్టను, ఆ దేశమువారు ధరించుట దోసమని ఇంగితజ్ఞులు భావింపజాలరు. కద్దరు భారణమును నిషేధించుటవలన, కద్దరు వ్యాపకమున కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలుగవలెను. భారతీయుల స్వదేశవస్త్రధారణదీక్ష మరింత బలపడవలెను. దేశ మోక్ష ము త్వరలో సిద్ధించుటకు, అధికారులు తోడ్పడుచున్నందులకు సంతసింపవలయును. ఉత్సాహ మేమియు తగ్గకుండ, వారు

విపరీతపు టుత్తరువులను ప్రయోగించి, జాతీయోద్యమ వ్యాపకమునకు సహాయ మొనర్చుట, విశేషమని భావింపవచ్చును.

స్థానికవార్తలు

డాక్టరు ఆనీబెసాంటు ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లుట:- డాక్టరు ఆనీబెసాంటు మద్రాసునుండి శనివారమునాడు ఆస్ట్రేలియాకు కొలంబోమిదుగా వెళ్లుటకు బయలుదేరి. ఆనెహోజు శుక్రవారమునాడు న్యూఐండియా కార్వాలిలోనుండి బయలుదేరి ఆమె గారు ముఖముగ ప్రయాణముజేసి వచ్చు గాక యిరి కొరుటకై ఆఫీసు మేడమిడినాలో సమావేశమైరి. సహాయ సంపాదకులకు సంపాదకులకు స్థాన ఉండటము చెల్లు అకి న్నుల చెల్లుము తెసాంటుమృగాదు యీ ప్రయాణము యిండియా నిట్టి సందర్శితిలోనుండ జేయవలసి కచ్చెనని చెప్పి ఆమెమరల తిరిగి వచ్చినపుడు యీదేశములోని రాజకీయ సమస్యల పరిష్కారంప గల్గునట్టి ఆరోగ్యమును శక్తియు గల్గియుండు గాక యని కోరిరి.

డాక్టరు బెసాంటుగారికి పూలమాల వేయబడి పువ్వు గుచ్చమొకటి వేడియబడెను. ఆమె స్థానికంతులను వందన మాలింపించుచు యిండియా సందర్శితిలోనున్న ఈ అల్లట లిప్పటిలో జరుగునటుల లేకని చెప్పి తాను ఆస్ట్రేలియా ప్రయాణము వాపుటకు వీలులేదనెను. రాజకీయపునర్నిర్మాణము ప్రభుత్వరీతిలో నిండియాలో నకనము. ఆమె యిండియాకు బాపటిభయము కచ్చెనపుడు నిర్వాణకార్యమునకై పరిజేతనని చెప్పెను.

చెన్నపురి స్వచ్ఛంద సేవకసంఘము.

శ్రీరాజేశ్వరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- కాంగ్రెసు సభ్యుల జేర్చువని వైకొనిన కావైమును యితర పెద్దచునుస్య అను ఏతేలు 26 వ తేదీ బుధవారమునాడు వారు పసూలు చేసిన చందాలను తెవల రికాయాటింగు ఆఫీసుని వి. జయరామఅయ్యగారికి బ్రాడ్వేసెం 8 గృహమున ఉదయం 8-11 గంటల మధ్యకు మధ్యాహ్నం 2-5 గంటల మధ్యనన్న చెల్లింపవలయును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు స్టేటుమెంటు సంపదలసియున్నది కాక త్వరలో చందాలువసూలుచేసినవానిని పంపవలయును.

చెన్నపురి స్వచ్ఛంద సేవకులు:- గతవారము తివర కోజులలో జరిమున పాళాపాగుకోజుల వారతాళము విజయమగునటులు జాతీయస్వచ్ఛంద సేవకులపనిజేసిరి. సిటీకాంగ్రెసు కాన్సిలువారు ఏర్పాటుల నాలయ్యముగ జేసియుండుటచే, ఘనోక్తురి సందేశమున పట్టణవాసులకు చెలియజేయుటకు చెందుకోజులూహుత్రము వ్యధియందెను. అయినను బుధవారము గురువారము రెండు కోజులను ముఖ్యమైనస్థలములకు వెళ్లి శుక్రవారము వారతాళము జేయవలె ననియు, దుకాణములు కట్టివేసి వ్యాపారముజేయ గూడదనియు, ఆరోజు ప్రాథమిక గలుపవలెననియు చెల్లిరి. గురువారం మధ్యాహ్నము మూడుమాత్రమునంద వాలంటీరీలు దుకాణముల మూయుటలో నెట్టిబలవంతము జేయగూడదనియు, దుకాణవారులు ఇవ్వమేజే నటుల చేసెదరనియు, వాలంగుంపు చెదరగొట్టుబడెను.

శుక్రవారమునముననే యం. సింగారవేలుచెట్టియారుగారు పట్టణములో వివిధభాగములలో నెట్టున్నదో చూచుటకు వెళ్లిరి. వాటివెంటి సి.వి.రైకొగారును, జనబ్ అబుల్ రహిమాన్ గారును పట్టణములో కాంతిశెలొల్పబడుటను జూచుచు వెళ్లిరి. వీరివెంటి యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఏ. కుమారస్వామిచెట్టియారు, కే. యస్. సుబ్రహ్మణ్యకొగారులు వెళ్లి పట్టణములో వారతాళము బాగుగ జరుగున్నదని చెప్పిరి.

వాలంటీరులు ఎంతయో సప్రతతో వివరముగ గాంత సంఘముగ మద్రాసుపాలకు తోధచేయుటచేతనే ఆరోజున ప్రార్థన సంపు నటుల జేయజ్జిరి.

ఈసమయమున ఏ. కుమారస్వామి చెట్టియారు సి. దొరైకొ, అబుల్ రహిమాన్ గారులు స్వాధ్యరహితులే చేసిన త్యాగమెంతయు ప్రశంసనీయము.

(సం) యం. సింగారవేలు చెట్టియారు. యోకతలెవార్.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

రష్యా-జర్మను ఒడంబడిక

మిత్రమండలి నోటును జర్మను లామోదించుట

ఏప్రిల్ 21:—జర్మనులు మిత్రమండలివారికి రావడము ప్రకారము రష్యావ్యవహారమును చర్చించు ఉపసంఘమునందు గభ్యర్థమును వదిలుకొంటే మన మిత్రమండలికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ప్రాకృత్తమహాతులందు మైత్రి కుదుర్చుటకు సమావేశమువారికి గోడ్సడదమని జర్మనులు చెలిపిరి. జర్మనులు మిత్రమండలికి చిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమున నిట్లు గలదు:—జర్మనీ రష్యాను ప్రభుత్వమును చాలకత్తిగములకు పూర్వమే అంగీకరించెను. ఈయెడంబడికపై సంకేతములు గావించుకొనుటకు కొన్ని వారములకు పూర్వమే యతియాయ తీయబడెను. యూరపు షిప్పర్మాణమున వివిధరాష్ట్రములకును సహాయ మొనర్చుటకు జర్మనీ ఈసమావేశమునకు వచ్చెను. మిత్రమండలివారు రష్యాకు చెలిపిన పాతలందు జర్మనీ లాభపర్మములు గనువినిపించెను. వానిని రష్యాను లంగీకరించిన యెడల జర్మనీకి చాలపర్మము సంభవించెడిది. అందుచే జర్మనులు రష్యావారికి చాలమొత్తము నప్పహిహార మియ్యవలసినట్లెడిది. ఈవిషయమై జర్మనుప్రతినిధులు చాలపర్యాయములు మిత్రమండలివారికి చెలిపినను నవి నిష్ఫలములయ్యెను. ఇది ఇట్లుండ ఈ సమావేశము సాహ్యవరచిన మిత్రమండలివారు జర్మనీలాభ పర్మముల దలపెట్టకుండ ప్రత్యేకముగా రష్యాతో రాయబారములు జరుపుచుండినవియు కొలదికాలములోనే జర్మనీని ఒడిచి, జర్మనీకి నవ్వుకరమగు కొడంబడికను గావించుకొన నుండెనని జర్మనులకు చెలియవచ్చెను. అందుచే విధిలేక జర్మను ప్రతినిధులు తమలాభపర్మముల విచారించి ప్రత్యేకముగా సంధి గావించుకొనవలసివచ్చెను. అందుకు గలసి రష్యాతో ఒడంబడిక గావించుకొను సందర్భమున జర్మను రష్యాను ఒడంబడికనుగూడ నందు కేర్పరచుచును.

రష్యానుల ప్రత్యుత్తరము

మిత్రమండలివారు చెలిపిన వరకులకు రష్యానులు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. సోవియట్టు ప్రభుత్వమునకు గృహిలేకముగ మిత్రమండలి, కండ్లయాశ్రయ నొసర్చి కావించిన నష్టమునకు నష్టపరిహార మును గుట యందును, ఈ నష్టపరిహారములను సంగ్రహమునకు పూర్వము రష్యాను ప్రభుత్వ మొసర్చిన ఋణముల క్రింద జెల్లు పెట్టకొనవలయునని కోరుట యందును రష్యానులు సంగ్రహముగ న్యాయముననుసరించి ప్రవర్తించిరి. విను రష్యా ప్రభుత్వమువారి సంగ్రహపూర్వఋణముల యొక్కయు అందుమైన కడ్డయొక్కయు మొత్తమును చెలిపి రష్యాకు దగిన ఆర్థికసహాయ మొసర్చినయెడల మిత్రమండలి వరకులను రష్యాను లామోదించెదరు. రష్యానుల దివికరకు గల విదేశేయుల ఆస్తులను తిరిగి యిరిగి వారికిచ్చుటగాని అందులకు ముదిరా నిచ్చుటకు రష్యాను లంగీకరింతురు. రష్యాను ముందుగా నార్థిక సహాయము గావలెను. అట్టిసహాయము తొలగవరకు, రష్యాను ప్రభుత్వమువారి ఋణముల భారమంతయు తమతలపై పెట్టుకొనవలయు. రష్యా ప్రభుత్వమును శట్టపత్మత్వముగ నంగీకరించువారు ప్రభుత్వమువారు యధాప్రార్థనవహారములకు బాధ్యతను వహింపవలెను.

ప్రత్యుత్తరమును మిత్రమండలి అంగీకరించుట.

ఏప్రిల్ 21:—సమావేశముయొక్క ఉపసంఘమువారు రష్యానులపైన ప్రత్యుత్తరము నంగీకరించి దానిని చర్చించుటకు కాన్ఫ్రెస్ ప్రవీణుల సంఘమును నియమించిరి. ఈసంఘము నందు తీటనదేశములవారుగూడ గలరు.

సోవియట్టులను వెంటనే అంగీకరింపరాదు.

ఏప్రిల్ 22:—రష్యావ్యవహారములను చర్చించుచున్న సంఘమువారు, బ్రిటిషు ప్రతినిధుల సూచనపై, సోవియట్టు ప్రభుత్వము ఋణములనంగీకరించినను, సోవియట్టు ప్రభుత్వము న్యాయసమ్యక్తమైనదని వెంటనే అంగీకరింపరాదని తీర్మానించిరి.

లాయడు బార్లిగారి ప్రసంగము

ఏప్రిల్ 22:—లాయడు బార్లిగారు పత్రికా ప్రతినిధులతో గావించిన ప్రసంగములన జెనోవా సమావేశముయొక్క కార్యముల ముగించి ఆచరణలో పెట్టు పధికారము నానా

విదేశ వార్తలు

నాయకుల సమావేశము

ఏప్రిల్ 20:—దల్లినుండ సమావేశమైన వివిధ నాయకుల సమావేశమునందు సమాధానము కుదురలేదు. సమావేశము 24 వ తేదికి జరుగును.

ఆంధ్రకలహములు

ఏప్రిల్ 21:—దల్లినుండ ప్రజాస్వామ్యవాదులకును తాత్కాలిక ప్రభుత్వవాదులకును పోరాటములు అధికముగ సంభవించుచున్నవి. ఇరుపక్షములవారును కొంతకరకు ముందుగా ఈసమావేశములకు గడం వెనుదీయవలసిన యన్నారు. ఒక్కొక్కసమయమున పట్టుకొనుట దేదాత్మప్రదేశములందు ఒకేమారుగ తుపాకుల పోరాటము వివరములు చెప్పవలసింది. ఇందు చురకెరంగులుగూడ నుపయోగించ బడుచుండెను. ప్రజాస్వామ్యవాదులు తెలిఫోను ఎక్కేడిని తీరముగ నెదిర్చిరి గాని తాత్కాలిక ప్రభుత్వ పటాలములచే వెనుకకు గొట్టబడిరి. బ్రిటిషులును బాకీచులనుగీత హతము ఎదిర్చిరి గాని ప్రభుత్వ పటాలములచే తిరుగగొట్టబడిరి.

మందుగుండు సామానులను పట్టుకొనుట.

ప్రజాస్వామ్యవాదులు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునకు జెందిన మందుగుండు సామానులను పట్టుకొనిరి. చెల్లాన్దునందు విభులందు సంభవించుచున్న పోరాటములందు వీని నవివేకముగ నుపయోగించుచున్నారు. జెల్లాన్దు పోరాటములలో వ్యంగముల వలె ప్రారంభముగ వర్తించుట సామాన్యమై పోవుచున్నది.

దల్లినువారతాళము

ఏప్రిల్ 22:—సాయుధ వాదులగు నైకులు కాంతి వాంఛాయువులగు పోరులను భయపెట్టుటకు దల్లిను లాన్సుమేజురు గారు తీవ్రముగ నిరసించిరి. విద్రంధునందలి నైకుపరిపాలనపై యసమ్యక్తిని చెబుటకు వివిధ కార్యములు ప్రవర్తించిన సమ్యక్త్తును బలపరచుటకును, సోషలవాదులు ఉదయము కార్మికేషను కార్యాలయమును మానీషేయుటకును కార్మికేషను వారు నిశ్చయించిరి. ప్రజాస్వామ్య, తాత్కాలిక ప్రభుత్వ పక్షముల నాయకులు పటాలములనుండి యవతుల నందరిని వారి వాగ్విహారులకు పంపివేయవలె నని లాన్సుమేజురు కోరెను. వివిధ సహిద్యులను గురించి చర్చించుచున్న ఉత్తరదక్షిణ విద్రంధుల ప్రతినిధుల సంఘమువారిని సరిహద్దు ప్రాంతములందు సామర్యవాదులు కొందఱు చెదిరించి సభ్యుల మోటారుబండ్ల నన్నిటిని యెత్తుకొనిపోయిరి. కింగుప్రభు నాకాలయమునందు కొందరు ముఘలు నాకయము ప్రవేశించి అందుగల ఫిరంగి నెత్తుకొని పోయిరి.

రాష్ట్ర సమితివారి కీయబడునని చెలియుచున్నది. నానారాష్ట్ర సమితియందు జర్మను రష్యాను ప్రతినిధులుగూడ జేర్చుకొనబడవలెననియు యూరపునందు దాదాపు సగభాగము వెలుపల నున్న యెడల నానారాష్ట్ర సమితివారి కార్యములు దుస్సాధ్యములగు ననియు లాయడుబార్లిగారు చెలిపిరి.

పరాసు ప్రతినిధుల యసమ్యక్తి

ఏప్రిల్ 22:—జర్మనుల మిత్రమండలి కంపిన సమాధానము సరిగ జేదనియు, రష్యా జర్మను యెడంబడిక న్యాయ విరుద్ధము మైన దనియు మిత్రమండలివారు జర్మనుల కంపిన నోటుపై సంకేతము తానర్చిన తొమ్మిదిరాష్ట్రముల ప్రతినిధులను, ఈ విషయమును చర్చించుటకు సమావేశపరచవలయుననియు పరాసు ప్రతినిధులు ఘోషాగారిని గోరిరి.

ప్రతికాశి ప్రాయములు

“జెనోవా” “మాక్సిగు పోర్టు” మొదలగు పత్రికలు జెనోవా సమావేశము నెడలను బ్రిటిషు విదేశాంగ విభాగము నెడలను అసంతృప్తిని గనబరచుచున్నవి. రష్యా జర్మనుసంధిని రద్దుజేయవలెనని పరాసుప్రతినిధులు గోరుచున్నవి. కాని బ్రిటిషు పత్రిక లంత తీవ్రము కావుటలేదు. రష్యానులు నష్టపరిహారము మాట వదిలిపెట్టుటచే జర్మనీవారము లంత కిష్టముగ నుడవని పత్రిక లభిప్రాయ పడుచుండెను. రష్యాజర్మను యెడంబడిక యందు పరస్పర నైతిక సహాయముగూర్చి రహస్య నిబంధనలు గలవని యనుమానించు చున్నారు.

రష్యాను ప్రత్యుత్తరము

రష్యానుల ప్రత్యుత్తరము చాలవిషయములలో మిత్రమండలివారి వరకుల కనుకూలముగానే యున్నది. ఋణదాత లగు ప్రభుత్వములవారు రష్యానులు తమ కీయవలసిన యెత్తములను గురించిన లెక్కలు దయారతేయముచున్నారు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల రష్యానుందు గోల్పోయిన ఆస్తుల నష్టపరిహార మొత్తమిందలి కేర్పరచెదరు.

సమీప ప్రాచ్యము.

అసియా మైనరునందు ఇటలీనా రాక్రమించిన ప్రదేశములను ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు నడపివేసిరి. అటు వదలివేసిన ప్రదేశమునందు గ్రీకులు ప్రవేశించిరి. కెమర్లిన్లు కొలదిగ నెదిర్చి గాని బాధము లేకపోయెను.

ప్రాచ్యాంతర్రేఖములు

ఏప్రిల్ 21:—వృత్తాంతములు పశ్చిమవిద్రంధములగు నుండుటవలన స్థిరమైనది నిజపరిశీతులు చెలియుటలేదు. స్థిరమైనది కాంతి నెలకొనెనని కొన్ని వార్తలు చెబుచుండెను. జెరాబునోకు సమీపమున పరాసుటాలములకును తిగగటాలు దారులకును పోరాటము విశేష తీవ్రముగ నుండెననియు పరాసువారు త్రవమునకు చాలపటాలముల నంపుచున్నారనియు మరికొన్ని వార్తలవలన చెలియుచున్నది.

యూరూప పర్యటనము.

యూరూప గారు టాక్యోనుండి యోఖామాకు కేరను. యోఖామాయందు వారు నైకులను పరీక్షించిరి. తరువాత జపానువారి నూకనోకయగు ముట్సును దర్శించిరి.

గోనాల్డోషే ప్రభువు గౌరవింపబడుట

ఏప్రిల్ 21:—గోనాల్డోషే ప్రభువునకు స్వాగృహమును కర్మన మొసంగి సత్కరించెను. ప్రభువునకు నైలు గాగిండుకమాండరు స్టాగు ఆప్ ఇండియా గౌరవదినదమియబడెను. వీరికి ప్రీచాన్సెలకు కదవిగూడ నొసంగబడెను.

స్వామిద్రోహము

బెంగాలు అయిరను స్త్రీలకు చెనీవారు ఇదివరకు మ్యాన్ జరుగ నున్న ఘోరుహత్య గారింపు స్వామిద్రోహ మొనర్చి కంపెనీవారికి నష్టము గలిగించెనను నేరము నాలోపించిరి. స్వాగృహముని బెంచీయందు స్వామియమూర్తి స్థాపకుగాని నిందితుడు. దోషియని తీర్మానించిన దోషి ఫిర్యాదులకు 25000 నష్టముల నీయవలెనని తీర్పుచెప్పెను.

ఆఫ్ఘను రాయబారాధ్యక్షుడు డగు వలీఖానుగారికి పాయింట్లు గారు స్వాగత మొసగిరి.

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోపాడు ప్రాశ్చక్కుక్రింద కొండాపురము గ్రామములో 55 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి వాల ముంచిది. సీతసమగ్ధి. మేరకభూమి సమీపములో వివేక చౌకగా లభించును. ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు నేలయువ్యవసాయము. కావలసినవారు చూడవచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దలికి చంచయ్య బి. ఎస్. సి.

అడయూరు మద్రాసు.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచించబడినది

గ్రంథములు—నాటకములు

నర్మదాపురుకుత్సీయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధనుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవ వాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముద్రక—నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పితాపురం, అసి వ్రాయవలెను.

రొనాల్డు పే ప్రభువు

సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

అసహాయోద్యమమును ఖండించుట

రొనాల్డు పే ప్రభువుగారి పరిపాలన జ్ఞాపకార్థము వారి కలాదిగ్రహము నొక్కటి కలకత్తాలో స్థాపించు విషయమై ఆలోచించుటకు కలకత్తాలో 21 వ తేదీ సాయంకాల మొక సభ జరిగెను. బర్మాను మహారాజుగారి కడకు తరలివచ్చిరి.

ప్రభువుగారి సేవకు సంబంధము లన్నియు తీర్మానము పాదించుచు సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారిట్లు చెప్పిరి:—

సంస్కరణములు

సంస్కరణము మొదలైనది నాటినుంచు రొనాల్డు పే ప్రభువుగారు కాకపోయినను, చివరము మహాత్ముడు పరిణమించుటకు వీ రొనర్చినప్పటి మిగుల ప్రశంసనీయమైనది. ఆచార కాలములో యాదేశమునందు చట్టశిక్షిత మగు స్వాతంత్ర్యము వృద్ధిపొందెను. ప్రభువుగారు సంస్కరణముల పట్టుక చూచిరి. తైళదేశముందు నాటిని చక్కగ పోషించిరి. చక్కగ వృద్ధిచెందుటకు ఆనుమోదనను పరిశీలన చేసెదవని ఈ సంస్కరణములు విజయము చెందుటకు అవసరమగు పద్ధతులను కొన్నిటి ఏర్పరచిరి.

15 మాసములక్రింద సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టబడెను. శంకుస్థాపనలకు చేరిన తీర్మానములు ఇండియా యందు ఇంగ్లండును యుగం సామ్యముల విధానములతో సాదృశ్యము. విపరీతములందు కొంత సామ్యమునున్నది. ఏది ఎట్లున్నను ద్వంద్వప్రభుత్వము సంకరాప్తము నందు విజయము గాంచుననియు, క్రమముగ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణముగ స్థాపింపబడుననియు నాకు నమ్మకము గలదు. ఇట్టి సుపర్యవసానమునకు రొనాల్డు పే ప్రభువుగారి కారకులని చెప్పవచ్చును.

అసహాయోద్యమము.

అసహాయోద్యమము నణచుటయందును, బట్టలు సందర్భమున కాననభవారి తీర్మానముల నిరాకరించుట యందును ప్రభువుగారు నిగ్రహము ప్రకటించిరి. స్థానిక స్వపరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనముల అభివృద్ధికొరకు వీరు అభిముఖ పాటుపడిరి.

ఈ నా హెచ్చరిక ను మీరు గమనించుచు ప్రతిష్ఠాంధునలకలుగ జేయుటకు, పరిపాలనమును అంతమొందింప జేయుటకు అసహాయవాదులలోకము బోర్డు ఎన్నికలయందు పోటీజేయవలయు నని ఉద్దేశించుచున్నార. దీని పర్యవసాన మెట్లు పరిణమించునో అని నేను భయపడుటలేదు. ఇంతవరకు అసహాయవాదులు తామెన్నైన ప్రయత్నముల నన్నిటియందును విఫలమనోరథులైరి. వారి మహాభావములు వారికే తెలియవు. ఈ ప్రధమవ్యూహము రక్తప్రవాహములతో నుఘోరమగు కష్టములతోడను కూడియున్నది. అయినను స్థానికస్వపరిపాలన సంఘములను చరపకమనొన ప్రయత్నించుట అసహాయోద్యమము ఖోల్యదేశమునకు విరుద్ధమైనది. పరిపాలనమును అంతమొందింప జేయుట అసహాయోద్యమపు ముఖ్యోద్దేశము. వీరి కార్యక్రమము ఎన్ని పర్యాయములలో మార్పుపడినది. ఇప్పుడు ఉద్యమము ఖోల్యదేశ స్థే మార్పుపడినది. ఇందువలన ఎవరును మోషహరు. సంకరాప్త వర్తక సంఘపు ఉపాధ్యక్షులగు కారిగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—“ప్రభువుగారు తమవైరముచేతను నివృత్తు సాతబుద్ధితోతను ఉదారపూరితమగు సానుభూతిచేతను యారాప్తమునందలి ప్రజాపిత తీవ్రవైరతత్వములకు మార్గదర్శితైరి. అన్ని పక్షముల వారు కలసి ప్రస్తుత మాధే దము పుట్టిం చు నున్న సమస్యలను పరిష్కరించుకొని అన్యోన్యముగ ప్రవర్తింప ప్రయత్నించుచు ప్రభువుగారికి తగువిధమున కృతజ్ఞత ప్రకటించుట యని నేను నమ్ముచున్నాను.”

రొనాల్డు పే ప్రభువుగారి కలాదిగ్రహము స్థాపించవలసనియు లాంగుభుద్ధతేయ్యగు రొకతీర్మానముపాదించిరి. తీర్మానము క్రియార్థము దాబుట్టకై ఒక సంఘ మేర్పరుపబడెను.

బ్రిటిషువలలు మొదటిగా కొన్ని సమావేశము యే మాసమునందు జరుగును. ఈదేశమునందలి నిర్బంధిద్యాలయమునందు మంత్రిసానితనమును నేర్పరిచయముగనుంచి దాక్టరు వార్మను వాకరు కలనలు నీచుసాంగార్లొకనిచేదికమును యాకొన్నిసభయందు చదివెదరని పయనియత వ్యక్త వ్రాయుచున్నది.

మూల్లీపేట సత్యాగ్రహ కేసు

గోపాలువాల్మీకియను మరికొందరు సత్యాగ్రహులును తాతాకంపెనివారి పనవాండ్ర కభ్యంతరముకలిగించుటకు 12 వ తేదీని వెల్లిరి. అచట భర్తణ జరిగినది గులమహమ్మదును మరి 5 గురును తనకంతమును నులిమి తన్ను కొట్టిరినియు తాను స్వల్పితకుండ పడిపోతి ననియు వాల్మీకి ఆ ఆర్థులైనను క్రిమినలు కేసు చేయగా యీ కలహమునకు ఫిర్యాదీయే కారకుడు. తానుగా పోయి వారిపనికి నిరోధము కలిగించినపుడు వారివలన 500 గు నపామును కతడు పొందుడు కావలసిందే నని పూనా అసిస్టెంటు కలక్టరు 20 వ తేదీని కేసు కొట్టివేసెను.

ఎంటాలి అల్లరులు.

కడచిన సంతర్పరము దిసంబల నెలలో ఎంటాలిలో అల్లరులు బరిగెను. ఈవిషయమై స్టీల్ షాల్మీసు మాజిస్ట్రేటుగారు విచారణపరిపిరి వారసలచల ననుసరించి అల్లరికి కారణభూతులైనవారిపై కేసుతెచ్చునుకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరిఅట్లు కర్మి ఆనువానిని చంపిరను నేరముక్రింద ఆగురు అంగ్లోఇండియనులు ఆరెన్నచేయబడిరి. పోలీసువారికి తప్పుసమాచరము తెలిపిరను నేరముపై మరిమప్పురు అంగ్లో ఇండియనులు నిర్బంధింపబడిరి. బండిపోటుచేయ ప్రయత్నించినని ఇరువురు సాక్షులపై మోపుబడిన. జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు అలిపూరునం దీకేసు విచారించెదరు.

మద్రాసులో జేవన వ్యయము:—ప్రచురణ సంఘము వారి రెక్కప్రకారము మద్రాసులో మార్చిమాసములో జేవన వ్యయము 1914 జూలై-22 71. 77 రెట్లు అధిక మగును. ఒక్క భోజనము మాత్రము 60. 49 రెట్లు అధిక మాయెను (ప్రచురణసంఘము)

మైసూరు మొదటి యువరాణి 21 వ తేదీని ఉదయం విలింగుడో ప్రవృత్తిగారిని ఉదక నుండలమునందు సందర్శించిరి.

లిహరు ఒరిస్సా ప్రకటనసంఘమువారు హిందీ, ఉరియా ఉర్దు, బెంగాలీ భాషలలో పక్షపత్రికల ప్రకటింప తీర్మానించి నట్లు తెలియుచున్నది

పంజాబు మెయిలు ప్రమాదమునందు గాయములు తగిలిన బ్రేమ మాను అట్టులు రజాకు గారు 21 వ తేదీ నాడు మరణించిరి. రైలుపట్టాల నూడబెరిగినవారి జాడ ఇంకను తెలియలేదని రైల్వే పిజంటు ప్రకటించుచున్నాను

కొంతకాలమువరకు మాత్రమే.

“రాజపుత్ర స్త్రీలలో సుప్రసిద్ధురాలును బలవంతురాలు నగు”
మిస్ “తారాబాయి” సర్కసు
చెన్నపురి కోటమైదానమందలి డేరాలలో ప్రదర్శింతురు.
ప్రథమప్రదర్శనము:—1922 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9.30 గంటలకు

మిస్ తారాబాయి. 150 బంగారుపతకములను మహారాజులు, రాజులు, రాణులు, అనేక గొప్ప వుద్యోగనులవలన అనేక యోగ్యతాపత్రములను బహుమానము బడసినది.

50 మంది ప్రదర్శనకారులు. ప్రతివారు నక్షత్రమువంటి వారు. ఇందులో, యిండియనులు, ఫిలిప్పైనులు, రష్యనులు, జపాన్ వారు మొదలగు అనేకమంది వింత వింత ప్రదర్శనముల నెనరింతురు.

మద్రాసుకు రావట మిదియే ప్రథమము.
వచ్చిమాడడు:—1. అభినవ హెర్బ్యుల్స్ అనడగు తారాబాయిగారి అద్భుతమగు శక్తిని ప్రకటించు ప్రదర్శనములు సాటిలేనివని చెప్పువచ్చురు. 2. భారతీయుల ఆశ్చర్యకరమగుపనులు. 3. రష్యా జపానుదేశీయుల వింత దొంగురి ఆటలు. 4. ప్రపంచమందలి ఆశ్చర్యకరమగు విషయములు.
ప్రవేశపు యములు:—4 వర్గీలపై రు 15-0-0. కుప్ప 4-0-0. 3వర్గీలు 3. 1-వర్గీలు 2-0-0. 2-వర్గీలు 1-0-0. గ్యాలరీ 0-8-0. పరియెండ్రులలోబడిన పిల్లలకు అర్హతలే.
బాక్సుప్లాన మాండురోడ్డు కెప్టు కంపెనీలోను, బ్రాడ్వే రెన్సెంసెలో నుండును.
A. K. Paul, Manager. M. G. Naidu, Agent. Tara Bai, Sole Proprietrix.
ఏజెంటు ఆఫీసు:—కె. యస్. ముత్తయ్యాకంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 99, మద్రాసు.

కుష్టురోగ నివారణి

యోగ్యతాపత్రములు

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి యేల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? కేసు 18 సం॥ర ముల నుంచియు నాస్తిహితులు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము స్పర్శజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి “కుష్టురోగనివారిణి” నేవించి రోగవిముక్తులమై చాలనుభయముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి భూస్వామి, కంటేరు కృష్ణజిల్లా ఆస్పతర కుష్టురోగములను, మదురైపుటలో దీనినిమించిన దివ్యావధము లేదు. గణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహుమానము “మా కుష్టురోగనివారిణి ఘనవిని మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. బాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డెబ్బా రు 6-0-0.

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురిం.
(8883-183) కొత్తపేటపోస్టు (గోవావరి జిల్లా)

ఆంధ్రప్రచారణిగ్రంథనిలయం, రాజమహేంద్రవరం.

శివపురాణము

జ్ఞానసంహిత—ప్రథమసంపుటము.

దేశభక్తులు కొనియాడ: 54-ది. దేశభాషోద్ధారకులు మెచ్చుకొనదగినది. శివభక్తులు శివసాహసీంపందగినది (సావీన సాగరికతా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. బాలికా బాలకులకుగూడ నుబోధకమగు సులభవచనశైలిచే శోభిల్లుచున్నది. ఇది జ్యోతిర్లింగ ప్రాచుర్యము, పావ్యతీపరిణయము, కుమార జననము, తాంకాసుర సంహారము, శివపూజాఫలము, విశాయక చరిత్రము, మొదలగు ననేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది. ఇరువదిపాటలగు వేల శ్లోకములను, అటు సహితముల యీ శివపురాణము నీకత్తుములలో అటుంపుటములగు రెండేసి మాసముల కొకటియొప్పనం ఒకటియెంచుచున్నాము. నెలదినములలో నీప్రథమసంపుటము వెలువడుచున్నది ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులగు వారలకు పోస్టేజిగాక రు 1-0-0 ఇరులకు పోస్టేజిగాక రు 1-8-0 క్రొత్త చందాదారులగువారు 0-8-0 లు ప్రవేశమును చిల్లింపవలెను.

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి అధ్యక్షుడు.
900

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

మహాత్ముని చరిత్ర పంపిణీయుట
శంకరలాలు బాంకరుగారిని రత్నగిరి చెరసాలకు మార్చుట

- (0)
- నేటు జమనాలాలు బజాజుగారు స్వరాజ్యనిధికి లక్షరూపాయల నిచ్చుట
- నేటు జీవా రాం కళ్యాణజీగారు లక్షరూపాయల నిచ్చుట
- కలకత్తాలో కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశము - తీర్మానములు
- కలకత్తాలో మహాసభ - 3000 మంది వచ్చుట కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులు సన్మనించుట
- పటేలు, ప్రకాశంగారు బాబూ మోతీలాలు ఘోషణగారిని సందర్శించుట
- మాలానా హజరతు మోహనిగారు - జయిలు భోజనము చేయని దీక్షవహించుట
- కోయంబత్తూరు జయిలులో శిక్షితులు 18-వ తేదీ నువసించుట - వారికి సౌకర్యభంగము

డాక్టరీలంగులో విశ్వానందస్వామిని అరెస్టుచేయుట

సేలము మేజస్ట్రేటు డిక్టేటరును రద్దుచేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నరసాపురము తాలూకా కాంగ్రెసుసభ - 26 వ తేదీని జరుగును

తెనాలిలో ఖద్దరును ధరించిన స్త్రీదరును మేజస్ట్రేటు కోర్టునుండి పంపిణీచేయుట

మహాత్ముని స్థలాంతరమునకు
గొనిపోవుట

ఎరవాడ చెరసాలనుండి ఎచటికో మార్చుట

శంకరులాలు బాంకరుగారిని రత్నగిరికి మార్చుట

“ఎరవాడ చెరసాలనుండి శంకరులాలు బాంకరుగారిని రత్నగిరిచెరసాలకు మార్చిరి. మహాత్ముని గూడ ఎరవాడచెరసాలనుండి తీసికొనిపోయిరి. ఎచటికి మార్చిరో తెలియలేదు. మహాత్మునివంటి సర్వజనపంజర్యుని కార్యాహవాసమును గూర్చి గూడ నిట్టిప్రశ్నలు వింతరహస్యముగ నునఁచుట చాలనాశ్చర్యకరమును విచారకరమునుగూడ నై యున్నది. ఇట్టివిషయమున నిజ్ఞతీని ప్రజలకు తెలుపుట ప్రభుత్వప్రచారసంఘమువారి ముఖ్య విధియైయున్నది. అట్లు చేయుటవలన ప్రభుత్వము నకు లాభమేగాని నష్ట మేమియును కలుగదు. ప్రజలు మహాత్మునిగూర్చి అత్యంతాతురులై యున్నారు. వారి కాసంగతి తెలుసుకొనుటకు హక్కులేదు. రాజకీయ పేరములకు శిక్షించబడినవారిని గూర్చిన విషయములను పత్రికలకు తెలుపకున్నచో వారిని గూర్చి అతిమోక్షులతో గూడిన వదంతులు దేశమునం దంతటను వ్యాపించును. వానిని దేశీయులు విశ్వసిం చెదరని” బొంబాయినుండి కలకత్తాలో నున్న సి. రాజగోపాలాచారిగారికి (అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము) లిఖితపాత్ర వచ్చినది. (టం. ప్రకాశంగారు కలకత్తా 23-4-22)

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

ఇద్దరు వదాన్యులు

చెరియొకలక్షయు నిచ్చుట

బొంబాయిలో నాగ్ కింగ్ కంపెనీకి చేరిన నేటుచి వారాం కళ్యాణజీగారు తిలకుస్వరాజ్యనిధికి లక్ష రూపాయలను, యిచ్చిరి. (ఆ. ప్రెస్సు). దేశ సేవనిమిత్తము న్యాయవాదవృత్తిని మానిన న్యాయవాదులకు సహాయము చేయుటకుగాను జమనాలాలు బజాజుగారు లక్షరూపాయలను యిచ్చిరి. (టం. ప్ర. గారు)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు

కార్యసంఘము

కలకత్తా సమావేశము

22 వ తేదీతో ముగియుట

22 వ తేదీని వుదయము 8 గంటలు మొదలు 12 వరకు 4 గంటల పేపు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది.

తీర్మానములు

న్యాయవాదవృత్తి మానిన న్యాయవాదుల సహాయము జమనాలాలు బజాజుగారు మరల నిచ్చిన లక్షరూపాయలను యాసంఘమువారు సంతోషపూర్వకముగ స్వీకరించి ఆ ద్రవ్యమును భద్రపరచుటకును ఆవసరమునుబట్టి వ్యయపరచుటకునుగూడ బజాజుగారికి అధికార మొసంగుచున్నారు. దేశీయులసార్థన ననుసరించి యిట్టి భూమిరాశియు మౌసంగి నందులకు బజాజుగారికి సంఘమువారు శృంగారము తెలుపుచున్నారు.

ఈనిధినుండి భవనహోదాను ఈయ ఆయా రాష్ట్రములలోని న్యాయవాదులు బజాజుగారికి యీ దిగువవారి ద్వారా విజ్ఞప్తులను పంపగోరకము.

1. గుజరాతు:—కల్లభాయి పటేలుగారు, అహమదాబాదు.
2. కర్నాటకము:— జి. దేశపాండేగారు-బెల్గాం.
3. మహారాష్ట్రము:— వి. కే. పటేలుగారు. బొంబాయి.
4. సంయుక్తరాష్ట్రములు:— పండిర జవహరలాలు నైఋత్యగారు. అలహాబాదు.
5. పంజాబు:— కే. ఎస్. సంతానంగారు లాహోరు.
6. మహారాష్ట్రము, బీహారు, ఆసాము:—రాశేంద్ర ప్రసాదుగారు-పాట్నా.
7. ఒరిస్సా:—గోపబంధువాసుగారు.
8. మదరాసు:—(ఆంధ్ర-ద్రవిడ-కేంకములు)-సి. రాజగోపాలాచారిగారు, మదరాసు.
9. ఢిల్లీ:—హుసేన్ అబ్దుల్లాఖాను గారు, ఢిల్లీ.
10. మధ్యరాష్ట్రములు (హిందీ-మహారాష్ట్రము), చేరాయ, రాజపుటానా, సింధు:—వాయువ్యసహ్యాద్ధరాష్ట్రములు నేటు జమనాలాలు బజాజుగారు, 183, 185, బల్వాబేవిరోడు, బొంబాయి.
11. బొంబాయి:—మధురాదాసు త్రికుంజగారు, బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి

న్యాయవాదవృత్తిని వూర్తిగా వదిలివేసి తరుకలమునంతకు కాంగ్రెసు కార్యములకిందకే వినియోగించుచున్న అసహాయవాదులగు న్యాయవాదులు మోతీలాలు ఘోషాయమునకు దరఖాస్తు చేయవచ్చును. తక్కినవరులను నిరుడు అనునవిని రీతికే అనుసరింపవలెను.

2. దేశమునం దన్ని వర్గముల ప్రతినిధులను కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నుండవలెను. గాన పంచములు మున్నగు నిన్ను జాతులవారిని స్వీకరించుటకు మొదలగు కార్యములను గూడ హక్కునుండి కాంగ్రెసుసభ్యులనుగా చేర్చవలెను.

3. కాంగ్రెసుసంఘములవారు పెట్టింపు బట్టలను కాణములలో కత్తిరించి వదులునూలుతో చేతియ్యములపై నేయబడిన నిజముగు ఖద్దరుబట్టలనుమాత్రమే విక్రయ పవలెను. వారు కత్తిరించిన వదులునూలుతో చేతియ్యములపై ఖద్దరుబట్టలను నేయుటకుబట్టలను మరి విట్టలకొరకును సామ్యు పెట్టుబడి పెట్టగూడదు.

4. అత్యంతావసరము కలిగిన తప్ప సామాన్యముగా ఏవి విషయమునందును రాష్ట్రీయసంఘములకు అఖిలభారతసంఘము వారు భవనహోదాను చేయజాలరు. రాష్ట్రీయసంఘములు తమతమ రాష్ట్రములలోకి కావలసినభవనమును సుమారుకుకొనవలెను. ఇందులకే రాష్ట్రీయములందు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ననూలగు మొత్తమున 100 కి 5 వంతున మూలమే అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమునకు రాష్ట్రీయసంఘములు పంపవలెనని నిర్ణయింపబడినది.

5. ప్రతి నెల 18 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముని శతదినమా సోత్సవములను మహాత్మునిదివసల చేయువరకును దేశీయులందరును జరుపవలెను. ఆనాడు ప్రార్థనలును త్యాగమును జరుపవలెను. వాటి ఆదాయము తిలకు స్వరాజ్యనిధి కియ్యవలెను. ప్రతి నెల 18 వ తేదీని ఆతోజు ఆదాయమును గాని, లేదా సంవత్సరాదాయముపై 100 1 రూపాయవంతున గాని, రెండునుగానీ, యియ్యవలచి వారు నారియిష్టానుసార మియ్యవచ్చును. ఆసత్తీర్మానము లామోడింపబడినది. ప్రజాస్వామ్యోత్సవమునకు సమర్థిత్వోల్లంఘనము ననుసరింపవలెనని తీర్మానమును బాబూ హరదాసులు వాగుగా రుపపాడించిరి గాని హెచ్చుచుండి సభ్యులు ప్రతి హాలుయగా నుండుటచే వానిని వాగుగారు వదులుకొనిరి.

(ఆ. ప్రెస్సు)

భూమేంద్రనాథ బాసుగారు

21 వ తేదీని బాసుగారు కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులతో యిష్టానౌపై చర్చ జరిపిసపుడు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టంగుటూరి పరశారాద్రిగారుగూడ నచట నుండిరి. ఏమియును దావరికము లేకుండ సభ్యులు విస్తృతముగ తమతమ భావములను బాసుగారికి వెల్లడించిరి.

ఖద్దరు విధానము

దీనినిగూర్చి చాల చర్చ జరిగినది. ఫోటోగారి సభకు రాజాలక పోవుటచే మే నెల 15 వ తేదీ ప్రాంతమున జరుగు సభలో నీ విషయమును స్థిరపరచుటకు నిశ్చయింపబడినది. (స్వకీయనిలేఖరి. కలకత్తా ఏప్రిల్ 22).

కలకత్తాలో గొప్ప బహిరంగసభ

ఎనిమిదివేలమంది కూడుట

కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులు పాల్గొని

21 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తా నగరమున హిందూ పార్కులో గొప్పసభ జరిగినది. 7-8 వేలమంది సభకు వచ్చిరి. సేతు జమునాబాయి బహుగా రధ్యక్షత వహించిరి. వి. శే.పటేలు, సి. రాజగోపాలాచారి (అభిలభ్యత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు), ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టంగుటూరి ప్రకాశం, రాజేంద్రబాబు, లక్ష్మీనాథులు, ఇందీర జవహర్లాలు ప్రధాన గార్లు మున్నగువారు రాజకీయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారి నిర్ణయించిన నిర్వాహవిధానమును జయప్రదముగ కొనసాగింపవలెనని హెచ్చరించిరి. రాత్రి 10 గంటలకు సభముగిరిగినది. (స్వ. విలేఖరి, కలకత్తా ఏప్రిల్ 22).

వి. శే. పటేలుగారి ప్రసంగములు

మహాత్ముడు మరీ 25 వేలమంది తేలియున్నాడు చెర సాలలో నుండగా సహాయ అసహాయవాదులు కలిసి శ్రేయో సంఘము నేర్పరుచుటయు అందుల కవసరమేమియుననన సభను ప్రత్యేకముగ జులపుటయు గూడ నుచితము గాదు. అటులే కాంగ్రెసుసభలో అసహాయవాదులు ప్రవేశించుట గూడ అనుచితము. గాంధీమహాత్ముని ఆదేశానుసారము కాంగ్రెసు వారు నిర్ణయించిన నిర్వాహ విధానమును దేశీయులు కొనసాగింపవలెనని. బాక్సోత్తీర్ణములవలన అడ్డొల్లంఘనము పరిశ్రమింపబడలేదు. మరల అడ్డొల్లంఘనమును ప్రాచీనభావనలను కాలము మారుమారులనని నేనుప్రజలకు ప్రభుత్వమునకుగూడ స్పష్టముగ తెలుపుచున్నాను. అని వి. శే.పటేలుగారు నడిచిరి. పటేలుగారు తెలిపిన సంగతులనే ప్రకాశం, జవహర్లాలు, రాజేంద్రప్రసాదు, శ్రీనివాసయ్యగార్లు మున్నగువారు బలపరచిరి. (ఆ. ప్రెస్)

జాలము రాజద్రోహపు కేసు

పండిత తివారీగారు

హైకోర్టు ఆపీలు

పండిత బాసీ మహాశ్వతి తివారీగారు జాలములో రాజద్రోహకరమగు నుపన్యాసము నిచ్చిన కేసు చేయగా నేరము రుజువు కాలేదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు రాయ రాధాకరమణిగారు కేసు కొట్టివేసివారు. దీంతోనమువారు అసహాయ హైకోర్టులో ఆపీలు చేసిరి. హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు సిగ్గులు, వాల్చుగార్లు పండిత తివారీగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష చేసిరి.

విశ్వానందస్వామి అరెస్టు

దార్జిలింగు చెరసాలలో నున్న సాక్షిత్వదేవి (అసహాయ వాది) గారిని చూచుటకు విశ్వానందస్వామి బారియానుండి దార్జిలింగుకు వెళ్ళెను. అచట 20 వ తేదీన విశ్వానందస్వామిని అరెస్టుచేసిరి. 500 ధరావతు కట్ట వలె నని డిప్రీకమిషనరు కోరగా విశ్వానందస్వామి నిరాకరించెను. చెరసాలయం దుంచిరి.

హిందూస్థానపత్రిక కేసు

శుభమాపణ

ప్రకాశకునివై కేసు కొట్టివేయుట

కలకత్తాలో వంగ భాషలో ప్రకటింపబడుచున్న హిందూస్థాన అను దినపత్రికయందు ప్రకటింపబడిన రెండు వ్యాసములు రాజద్రోహకరములని ఆపత్రికకు ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడు నగు లలితమోహన గుప్తగారివై లేవనైన కేసు విచారణ 22 వ తేదీన జరిగినది. ముద్దాయి శుభమాపణ కోరగా కేసు కొట్టివేయబడినది.

చారీచారా కేసు విచారణ

ఇంకను పోలీసువారికి దొరకకుండనున్న ముద్రాయాలను గూర్చి తెలుపుమని రెండవఅప్రూచరును ప్రభుత్వన్యాయవాది అడిగెను. అతడు సాక్ష్యమిచ్చినవిమర్శలు క్రొత్తగా పట్టుకొనబడిన సంపత్తును గుర్తించుటకు పీకాబినియూరును మరల రావించిరి. చెన్నుపాసి, నుఫేరుచమారు, కలలాలు, బల్వారుగార్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి. మరొకరిని మొదటి అప్రూచరును మేజిస్ట్రేటును గుర్తించిరి.

బాబూ మోతీలాలు ఘోషగారు

పటేలు, ప్రకాశంగార్లు సందర్శించుట

అన్యాయగు ఘోషగారి ఆవేదనము

సుప్రసిద్ధమగు అన్యాయవాదు ప్రతికట యజమానియును ప్రధానసంపాదకుడునగు బాబూ మోతీలాల్ ఘోషగారు ఆరనెలలనుండి వ్యాధిగ్రస్తులై కలకత్తాలో యున్నారు. కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభకు వెళ్ళిన వి. శే. పటేలు, టంగుటూరి ప్రకాశంగార్లు 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఘోషగారిని సందర్శించుటకు వారియింటికి వెళ్ళిరి. ఘోషగారు చాల నీరసస్థితిలోనున్నారు. "మేము మీ దర్శనము చేయుటకే వచ్చినాము. మీ రేమియును మాటలాడి అలసట కెందనదని వాదించును ఘోషగారిలో మనవిచేసిరి. వారినిచూచి ఘోషగారు ఓషిక తెచ్చుకొని ప్రక్కవై కూర్చుండిరి. మీరు పండుకొనియేయుండుటని వా రెన్నివిధముల చెప్పినను ఘోషగారు రంగీకరింపలేదు.

శాసనసభలకు నిలుచుట

ఒక్క విషయమున నేను ముఖ్యముగ మాట్లాడ గోరెదను. క్రొత్త శాసనసభలలో చేరగూడదనయే నేను మొదటి నుండియు తెలుపుచున్నాను. నిరుపేద గాంధీమహాత్ముడు మీరును నాయుద్ధకు వచ్చిపునుగూడ మనలోనెవరైన శాసన సభల కేగినవో నచటి విమర్శగారి వీరిగూడ త గు లు న ని నేను చెప్పియుంటిని. ఇప్పుడు మరల కొందరు శాసనసభల కేగ గోతుచున్నారని వింటిని. మనలో విశేషము కలుగగూడదని ఘోషగారు నడిచిరి. శ్రీబ్రహ్మ పురంధరము 25 వేల మంది చెరసాలలో నుండగా మనము శాసనసభలనుగూర్చి ఆలోచింపనే కూడదు. విశేషము కలుగకుండుటకు మేము క్రిందచూడలేకుండ పనిచేసెదము. ఈప్రశ్న డిశంబరు నెలలో జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభలో తేబడవచ్చును. అప్పుడు దానిని వారు పరిష్కరించెద రని పటేలుగారు తెలిపిరి.

ఘోషగారి అనుతాపము

నాయకులును యితరశ్రేణివర్తలును వేలకొలది మంది ఆత్మతృప్తమౌత్యాగ మొనరించి చెరసాలలో నున్నారనుటకు వివరనే ఘోషగారు రుక్మభారతలోచనులై మాతంక చూచి మన దేశీయులు యిన్ని వేలమంది యంతటిత్యాగ మొనరించుట నా దేవతకాలములో జరుగు నని నేను కలనైన తలపోయలేదు. ఇంతటి త్యాగమును వికమత్వమును చూచుభాగ్యము నాకేజన్మమున లభించునని నేనానింపలేదు. అట్టిభాగ్యము లభించినందులకు నాకధికానందము కలిగినదని ఘోషగారు పలికిరి. 28 వ తేదీన జరిగిన సభలో యీసంగతినే ప్రకాశంగారు చెప్పిరిని పటేలుగారు పలికిరి. మేము చాల సేపు మాటలాడుటవలన ఘోషగారికి ఆయాసము కలిగియుండవచ్చునని తలచి మేము లేచి నెలవిచ్చుని అడిగితిమి. "మీరింకను కొంత సేపు కూర్చుండుడు. మీరు మరల నన్ను చూడరు. నేను పరలోకమునకే పుట కాతురమవుచున్నాను. నాకు మృత్యువాసన్న మగుచున్నది. పరలోకము నుండి నేను మీ కేరీ తి నై ను ప చ రిం చ గ లు గు రు నో తేదో నాకు తెలియును. ఇట్టిత్యాగము భగవంతుడు సుం త్పాతకర మయ్యె నేని ఆనంద్యోగము మనల నుద్ధరింపను." అని ఘోషగారు నడిచిరి స్వరాజ్యపత్రికకు ప్రాంధింతులను గూర్చి ఆరనెలల క్రితము ప్రకాశంగారు ఘోషగారి సలహాను పుచ్చుకొని యుండుటచే ఘోషగారు ప్రకాశంగారిలో ఆ ప్రతికటగూర్చి కొంత సంభాషించిరి. పిమ్మట మేము ఆ మహానాయకునియొద్ద నెలపుపుచ్చుకొంటిమి. ఆయన ఏవో ఆవేశమువలన మాటలాడినట్లు కనబడెను గాని అట్టి దుష్పరిస్థితిలో సహజముగ నట్లు మాటలాడుట అసంభవము. (స్వ. విలేఖరి, కలకత్తా. ఏప్రిల్ 24)

మాలానాహజరతు మోహనిగారి కేసు

ప్రారంభించుట

మాలానాగారు జయిలుభోజనము నిరాకరించుట ప్రారంభించినారు అనాచారావారు సహాయపాగులూ కమిషనరుఆఫీసునందు 26 వ తేదీన ఆరంభ మగును. ప్రస్తుతము మాలానాగారికి భోజనము పూరిలోనుండి పంపుచున్నారు. తీక్షణతైన పిమ్మట గూడ చెరసాలలో నియబడు నాహారమును తినని మాలానాగారు చెప్పవచ్చును.

నేలములో ఆక్రమ మగు ఉత్తరువు

144 వ నెక్సును

మేజిస్ట్రేటు వుత్తరువు రద్దుచేయుట

ఏప్రిల్ 8 వ తేదీన 144 శక్తునుక్రింద నేలము మేజిస్ట్రేటు నేలము పట్టణములోను తాలూకాలోను నివసించువారి కందరికిని వర్తించు నట్లు ప్రకటించిన వుత్తరువు న్యాయ శాస్త్రవ్యతిరేకమని కొంతమంది భూస్వాములపక్షమునను వక్రతలపక్షమునను సి. వి. రామారావుగారు నేలము గుబుడిబజలు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో పిటిషను పెట్టిరి. రామారావుగారును వి. స్వామివాధయ్యగారును ప్రజలపక్షమున వాదించిరి. అవసరము అని ప్రాసినంత మాత్రమున చాలకు. అవసరము కలిగినట్లు రుజువు చేయవలెను ఫిర్యాదీ తానెవరివై నేడు మోపదలచెనో వారిపక్షము తెలుపవలెను గాన చాటుగా తెలుపగూడదు. అని రామారావుగారు వాదించిరి.

ఉత్తరువును రద్దుపరచుట

21 వ తేదీన నేలము గుబుడిబజలు మేజిస్ట్రేటు ఏ. ఆర్. వైద్యవాధయ్యగారు తనచే 8 వ తేదీ నియబడిన వుత్తరువును రద్దుపరచుచు మరియొక నుత్తరువు నిచ్చెను. 8 వ తేదీ వుత్తరువు వారటాలు జరుపదలచిన అసహాయవాదులు మున్నగువారికి మాత్రమే వర్తించునగాని తక్కిన వారి కన్యయింపదు. అదిగాక వారటాలు దినము గడచిపోయినది. ఇప్పుడు అవసరము లేదుగాన దానిని రద్దుపరచితిని నీ మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

కోయంబత్తూరు చెరసాల

14 వ తేదీ హరటాలు

29 మంది హరటాలు జరుపుట

14 వ తేదీ గుడ్డపైదే అగుటచే అనాకు కిక్కిరులు పనిచేయ నక్కరలేనందున వారు హరటాలు జరిపిన సంగతి ఎవ్వరికిని తెలియలేదు. 7 గురు సిక్కులును 22 మంది యితరరాష్ట్రములవారును 14 వ తేదీన హరటాలు జరిపిరి.

అటులే 18 వ తేదీనగూడ వారు 24 గంటలుపరసించుటకు నిశ్చయించిరి. వారందరును వృథామున కంజని తినలేదు. మధ్యాహ్నము నూపర్మెంటు సైనిక విచారణను ప్రారంభించి తిండి తినదని ప్రత్యేకముగ వారినందరి నడిగెను. వారందరును సవియముగను నిర్ధారణగను నిరాకరించిరి. వారిలో విడితైదువేయబడిన డాక్టరు రాజను, డాక్టరు కాశ్రి, ఆనంతాచారి, రామారావు (న్యాయవాదులు); రాఘవయ్య (నెల్లూరు), ఆరు వాచలయ్యరు, ఆంగముత్తు నెట్టి, వెంకటాచల నెట్టి, శవానీసింగు (కుంభకోణము) గార్లు 9 మందికిని యియ్యబడిన పుస్తకములను, తీపములను, వ్రాతసామగ్రిలను, నబ్బులను, పుపులను తీసికొని వానిని 9 మందిని క్రొత్తజయిలుకు వెంటనే మార్చి యొక పెద్ద గదిలో నెట్టి తాళము చేసిరి. వారికి చెరియొక ముతకచాప, కంబళి, పింగాణిపళ్ళెము, టుబ్బరు నిచ్చిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వారిసామాను అను వారి నెత్తినెట్టి ఎండలో క్రొత్తజయిలుకు నడిపించి తీసికొనివెళ్ళిరి. ఆ మాటలను వారిలో కొందరు తలమీదను కొందరు భుజముమీదను పెట్టుకొనిరి. క్రొత్తజయిలు గుమ్మము వద్ద ఆరగంటసేపు వారిని ఎండలో నిలువబెట్టిరి. వారిలో కొంతమందికి పాదరక్షలు లేవు. నూపర్మెంటు స్వయముగ వారిలో గూడ వెళ్ళెను. వారు బట్టలను విస్తారముగ తీసికొని వెళ్ళ గూడదని ఆర డాబాపించెను.

కఠినశిక్ష వేయబడిన వకీలు వాసుదేవయ్య, సి. శరసింహం, భూపతి చిన్నరాజా (నేలము) విశ్వనాథయ్యర, వయ్యపురిశిర్డి, కృష్ణను (అత్తూరు), నుబ్రహ్మయ్య శండావంగార్లు మున్నగువారిచే యంత్రకాలలో నూనె తీయించిరి.

ఏనుగురు సిక్కులకును ప్రత్యేకపు కంటగిది యియ్యబడినది. వారు సాయంత్రమువరకును వంట చేసికొననేలేదు. రాత్రి వందు కొనిరి వివన వాదని విచారణచేయలేదు. డాక్టరు రాజనుంగారికి పంజానీలే భోజనము నిచ్చుచుండిరి. వారు వంటచేయనందున ఆయనకు భోజనము లేదు. వారు వంటచేసి పను ఆయన భుజింపడు. పీరు వారియిష్టప్రకారము పువవాసము చేసిరిగాని ఎవరిబలవంతమును లేదు. మలబారునుండి వచ్చిన ప్లేటు ప్రెజిడరు ఒకడును ఆత్మాయనుండివచ్చిన గనిసాహాయుగాడును (కఠినశిక్ష వేయబడినవాడు) పువవాసము చేయలేదు. చూహత్తుని పట్ల గౌరవము చూపుటకే వారు ట్టుపవసించిరిగాని సౌకర్యముల విషయమున ఆసమ్మతిని తెలుపుటకు కాదని యొకత యాకోడు నుండి 21 వ తేదీన హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి.

ప్రచురించిన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమును ముఖ్యముగ మెదడును చల్లగపెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నాన తైలము
చాల
ప్రసిద్ధి చెందినది.

కండ్లగుంట, హస్తపాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలముచేతగలగజాలవు. వెంటనే నివృత్తి యగును. మెదడును చాల చలవయియును. చర్మము న్మృదువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. పెంటుకలు ఆకాలములో తెలుగుకుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తియను. నూర్కానర్తము మొదలయిన తలనొప్పలు, తలచుట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - ఆంగల వైద్య శాస్త్రములకు ఈ తైలము శ్లాఘింపబడి యున్నది. దీనిలోమా బొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాన్ని త్రియందు

ప్రధాన డాక్టరును వైద్యకలానిధి సుపాదకులుగాను నుండు (3497)
ఆయుర్వేద భూషణం పండిత యం. దురైస్వామి ఆయ్యంగ-ర్, పి. కే. పి. సి.
వారితేత ఈతైలము తయారచేయబడినది ఖరీదు సీసా 1-కి రూ॥ 1-4-0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.
ఆర్యబోషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

సెక ద్రాపకము.

చర్మ వ్యాధులు సావట్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును.
ఇది నువాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరకకాదు.

ప్రదరరిపు

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను. Sapat & Co. [3404]
Kalbadevi Road, Bombay

భృగువటి

భరతఖండమున అనేక స్వర్ణపతకములను మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములను బొందిన వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

అశోకవటి

రెండురోజులలో సెగరోగములను పోగొట్టి మర్మస్థానమునుండి వెలువడు విషజలప్రాసము కావున దీర్ఘ కాలము నుండి బాధింపుచున్న వ్యాధియందు వారముదినములు సేవించిన రోగిని మిక్కిలి మందిగిరికి తెచ్చుట నిస్సంశయము.
సీసా 1-కి రు 1-12-0.

సుఖిరేచనవటి

మలబద్ధమును పోగొట్టి శరీరమునకు తేంపును కలిగించును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-10-0.
పాక్షింగు పోషకములు ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

తాళిసాదిచూర్ణము

(కార్షభసంహిత)
తాళిసాదిచూర్ణము క్వాసరోగములకు బలమిచ్చును. దగ్ధ ఎగరూపిరోగమును పోగొట్టును. తాళిసాదిచూర్ణము దగ్ధతో కూడిన జ్వరమును, వాంతులను, అతిసారమును పోగొట్టును. తాళిసాదిచూర్ణము క్షయరోగములో మిక్కిలి యుపయోగకరము. తాళిసాదిచూర్ణము ముష్టిహము, గ్రహణిరోగము, పాండురోగములను పోగొట్టును. తాళిసాదిచూర్ణము చిన్న పిల్లలకు తరుచుచున్న జలుబుల దగ్ధల పోగొట్టును. తాళిసాదిచూర్ణము గర్భిణీశ్రీలకు నచ్చు ఆహారము, వాంతులను పోగొట్టును. తాళిసాదిచూర్ణము గొంతుకు రాచుకొనిపోవుట, స్వరహీనము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యాధులయందు మిక్కిలి యుపయోగించును.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.	(సోప)
చూర్ణము	10 రు 1-8-0
పేట్లెట్లు	50-కి 0-8-0

మెనేడింగు డైరెక్టరు
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపాఠశాల, లిమిటెడ్,
9 హరిన్ రోడ్, మాంటూరోడు, మదరాసు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుపిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల కనిపెట్ట బడిమంచి తేకుచెక్కతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి ముఖముగాయుండును. 80 గాలనులవీరు పట్టును. వలయువారు ఆరరు తో రు 1-0-0 అడ్డాను పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిలస్టేషను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5-0-0 లు మాత్రమే పి. పి. రయిలు ఖర్చులుకేరే. (3486)
స్వదేశి స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గెదర్చుమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. భన దొరకరును. భోజనమునకు నెల 1-కి రు 16 లు చొప్పున కల్పించవలెను. (11)
GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1002, Kilpauk, Madras

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి మొందిన

(219)
హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు
ఆయుర్వేదబోషధాశాలయము
స్థాపితము 1881 సం॥
అతంగనిగ్రహబోషధాలయము కోరి వ్రాయు
వాండ్లకు ఆయురారోగ్యశాస్త్రవిద్య పట్టు బిక గ్రంథమును తపాలా ఖర్చు సహా రోజుకే ఆచితముగా పంపుచున్నాము
మాయొక్క ప్రతి బికటి కావలెయు ననిన
లోకల్ ఏజెంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్,
చైవాబజారు రోడ్డు
ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం
26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు కుతూరము పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పవన, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షోషము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయచరం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలుగువలకు పూచియైన

బోషధము
చర్మముపైర యుండు తెలుపుచున్న వైపుత వలన కిడిములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము బికమహాత్మ్యనివే శ్రేష్టమైన మూలికలచే తయార చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి తో సహా రు 3 లు. ఆ త్రైరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. (14-0) The Aryan Nurserv. P O Kamtau Darbhanga.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్ణగ్రంథములో జ్యోతి గారడి, యోగద్వైపాస్థలానుము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చిట్టపేక తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు కలవు. ఇం తె గా క మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మంటపట్టించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118-688) పి. ఆర్. జనార్దనసాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నెవ్వులకును లోకవిఖ్యాతమైన మందు అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.